

Vlaams
Parlement

stuk **1794** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 10 januari 2013 (2012-2013)

Voorstel van resolutie

van de heer Dirk Van Mechelen,
de dames Mercedes Van Volcem en Gwenny De Vroe
en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroij

betreffende het opstarten van een traject
naar aanleiding van de Napoleonherdenkingen in 2015

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heer Bart Caron

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Steve D'Hulster, mevrouw Els Robeyns;
de heer Mark Demesmaeker, mevrouw Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

1794 (2012-2013) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed behandelde op 9 januari 2013 het voorstel van resolutie betreffende het opstarten van een traject naar aanleiding van de Napoleonherdenkingen in 2015.

1. Toelichting

De heer *Dirk Van Mechelen* herinnert eraan dat op 18 juni 1815 in het Waals-Brabantse Waterloo een van de meest bekende veldslagen in de geschiedenis plaatsvond. Een coalitieleger van Britten, Nederlanders, Pruisen en Hannoveranen versloeg er het Franse leger van keizer Napoleon. De uitkomst van deze veldslag heeft de loop van de geschiedenis definitief gewijzigd en ligt mogelijk mee aan de basis van het Europa zoals we dat vandaag kennen.

In 2015 zal het precies tweehonderd jaar geleden zijn dat het kleine Waterloo uitgroeide tot een van de belangrijkste plaatsen in de geschiedenis. Elk jaar bezoeken nog steeds tienduizenden toeristen het slagveld, de musea, de hoeves en de herdenkingstekens. Het feit dat het hele slagveld integraal beschermd werd als zone non-aedificandi is een unicum in het land en draagt uiteraard bij tot die aantrekkingskracht. Het is dan ook niet toevallig dat de Waalse overheid naar aanleiding van de op stapel staande herdenkingen zomaar even 40 miljoen euro heeft uitgetrokken. Het is de bedoeling dat jaarlijks 500.000 mensen het slagveld zullen bezoeken.

Het is dan ook van groot belang dat de Vlaamse overheid alles in het werk stelt om mee gebruik te maken van de ongetwijfeld enorme binnen- en buitenlandse belangstelling die de herdenking van de slag bij Waterloo in 1815 zal meebrengen. In de eerste plaats zijn er ook in Vlaanderen verschillende topmonumenten met een rechtstreekse link met de figuur van Napoleon of een van de andere protagonisten. Er is bijvoorbeeld het Fort Napoleon, zowat het enige fort in zijn soort dat dermate integraal bewaard is gebleven. Andere voorbeelden zijn het Koninklijk Paleis op de Antwerpse Meir, dat in opdracht van Napoleon werd opgericht en gemeubileerd, het kruitmagazijn van Lillo, dat recent op privé-initiatief volledig werd gerenoveerd en de Antwerpse haveninfrastructuur, met bijvoorbeeld de droogdokken, waar aan de verdediging en de uitbreiding van de haven werd gewerkt.

Voorts heeft Napoleon, ondanks zijn dictatoriale bestuur, de basis gelegd voor de administratieve organisatie van onze democratie. Of het nu gaat over de wisselwerking tussen kerk en staat, over de wijze waarop een burgerlijke samenleving moet worden georganiseerd, of over het rechtssysteem, ook vandaag nog vormen veel van zijn ideeën en uitgangspunten de basis voor wet- en regelgeving. Dat is evengoed het geval voor de staatsstructuur, bijvoorbeeld de vorming van de provincies. Ten derde is de figuur van Napoleon ook op immaterieel vlak van grote betekenis. Nog jaarlijks zijn er diverse publicaties over diverse aspecten van het leven ten tijde van Napoleon. Heel wat objecten en relictten behoren ondertussen tot het collectieve geheugen.

Ook de Vlaamse Regering is zich ondertussen bewust van de mogelijkheden die dat herdenkingstoerisme biedt voor Vlaanderen. Na afloop van een ontmoeting op 29 april 2011 tussen Vlaams minister Geert Bourgeois en zijn Waalse ambtgenoot Paul Furlan, werd door minister Bourgeois een persbericht verspreid over onder meer de samenwerking met betrekking tot het herdenkingstoerisme rond tweehonderd jaar Waterloo. De beide administraties zouden daartoe concrete voorstellen uitwisselen en bespreken.

2015 nadert intussen met rasse schreden. Het dossier met betrekking tot de herdenking van de Eerste Wereldoorlog en de erkenning van de slagvelden als werelderfgoed toont aan dat er bijzonder veel voorbereidingstijd en energie nodig is om tot concrete terreinresultaten te komen.

Met dat alles voor ogen, werd een voorstel van resolutie ingediend, waarin wordt vastgesteld dat de herdenking van de tweehonderdste verjaardag van de slag bij Waterloo er aan komt, dat dit veel voorbereiding zal vergen en dat er ook in Vlaanderen heel wat mogelijkheden zijn om de erfenis van Napoleon te herdenken. Voorts wordt geconstateerd dat de verdere ontsluiting van dat erfgoed zowel economisch als inhoudelijk een meerwaarde kan hebben. Daarom wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om overeenkomstig de eerder gemaakte afspraken met de Waalse Regering, een traject af te bakenen met betrekking tot het herdenkingstoerisme naar aanleiding van de tweehonderdste verjaardag van de slag bij Waterloo in 2015.

2. Bespreking

De heer *Johan Sauwens* vraagt zich af wat men allemaal wil herdenken de komende jaren. Zal Napoleon worden herdacht naar aanleiding van zijn geboortedatum, zijn overlijden, of de dag van zijn grootste nederlaag? Er zijn ook heel wat grote Vlaamse kunstenaars die kunnen worden herdacht en hier zijn ook tal van veldslagen geleverd. Er zou dan ook moeten worden beslist waar de accenten worden gelegd. Waterloo ligt niet in Vlaanderen en het is zeer de vraag of de nadruk moet worden gelegd op de herdenking van deze veldslag. De Eerste Wereldoorlog en de herdenking daarvan zijn onmiskenbaar van een heel andere orde voor Vlaanderen. De aandacht voor Napoleon, voor de slag van Waterloo en voor soortgelijke herdenkingen wordt volgens de spreker best in een breder historisch perspectief geplaatst.

De heer *Wilfried Vandaele* bevestigt dat minister Bourgeois in 2011 afspraken heeft gemaakt met Waals minister Furlan. De heer Furlan, die overigens bevoegd is voor Toerisme, maar niet voor Erfgoed, zou een eerste aanzet leveren, maar dat is voornamelijk blijkbaar niet gebeurd. Op het jongste overleg is deze kwestie niet aan de orde geweest. Minister Bourgeois is bereid dit terug te bekijken en eventueel opnieuw op te nemen met zijn Waalse collega. In dat licht lijkt het geen goed idee om het voorliggend voorstel van resolutie nu goed te keuren.

De heer *Dirk Van Mechelen* kan het met de heer Sauwens eens zijn dat prioriteiten kunnen worden vastgelegd voor de diverse herdenkingen. Het was echter minister Bourgeois die op 29 april 2011 een persbericht heeft laten verspreiden om een grootscheepse herdenking van tweehonderd jaar Waterloo aan te kondigen. Het is toch niet onlogisch dat het parlement bijna twee jaar later vraagt hoe ver de minister daar intussen mee staat.

De spreker blijft zelf van mening dat er voldoende gegevens zijn om rond deze herdenking een aantal initiatieven op te zetten. In Europa zal de tweehonderdste verjaardag van de slag van Waterloo ongetwijfeld heel wat weerklank krijgen. Bij de toelichting werd er al op gewezen dat de hervormingen van Napoleon nog steeds doorwerken in onder meer de bestuurlijke organisatie en het rechtssysteem. Dat kan uiteraard worden weggewuifd, maar de Vlaamse Regering zou een standpunt moeten innemen en dat is wat met dit voorstel van resolutie wordt beoogd. Er wordt trouwens alleen gevraagd dat een traject zou worden afgebakend. Dat kan een minimalistisch traject zijn, maar evengoed een maximalistisch. In het voorstel van resolutie wordt die keuze niet gemaakt.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie betreffende het opstarten van een traject naar aanleiding van de Napoleonherdenkingen in 2015 wordt verworpen met 6 stemmen tegen 3.

Mercedes VAN VOLCEM,
waarnemend voorzitter

Bart CARON,
verslaggever